

UZASADNIENIE

W. K. został oskarżony o to, że w okresie od 1 sierpnia 2014 r. do dnia 22 listopada 2014 r. w O. ul. (...) znęcał się nad trzema psami, tj. dwoma samcami i jedną suką, w ten sposób, że utrzymywał je w złych warunkach bytowania, w tym utrzymywał je w stanie rażącego niechlujstwa, bez dostępu do pożywienia i wody, co doprowadziło do degradacji zdrowia psów,

tj. o przestępstwo z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21.08.1997 r. o ochronie zwierząt.

A. S. została oskarżona o to, że w dniu 11 listopada 2014 r. w O. ul. (...), woj. (...) znęcała się nad psem w ten sposób, że utrzymywała go w złych warunkach bytowania, w tym utrzymywała go w stanie rażącego niechlujstwa, na sznurku przy szopie, brodzącego we własnych odchodach zmieszanych z błotem, bez legowiska dla psa, bez dostępu do pitnej wody, bez schronienia przed złymi warunkami atmosferycznymi,

tj. o przestępstwo z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21.08.1997 r. o ochronie zwierząt,

J. B. (1) został oskarżony o to, że w okresie od 11 listopada 2014 r. do dnia 22 listopada 2014 r. w M. 11, gm. O., woj. (...) znęcał się nad psem w ten sposób, że utrzymywał go w złych warunkach bytowania, w tym utrzymywał go w stanie rażącego niechlujstwa, bez dostępu do wody pitnej, na obroży mocno na stałe zaciśniętej drutem, co doprowadziło do złej kondycji psa, zagrażającego jego zdrowiu,

tj. o przestępstwo z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21.08.1997 r. o ochronie zwierząt,

Sąd Rejonowy w Opocznie wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2016 roku w sprawie II K 158/15: oskarżonego **W. K.** uznał za winnego zarzucanego mu czynu w pkt I aktu oskarżenia, wyczerpującego dyspozycję art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 856 ze zm.) i za czyn ten na podstawie art. 35 ust. 1a ustawy tej wymierzył mu karę 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych grzywny, a wysokość jednej stawki dziennej ustala na kwotę 10 (dziesięć) złotych.

Na podstawie art. 66 § 1 kk i art. 67 § 1 kk postępowanie karne wobec oskarżonych **A. S. i J. B. (1)** warunkowo umorzył na okres próby 1 (jednego) roku.

Wobec oskarżonego **W. K.** na podstawie art. 35 ust. 5 wspomnianej wyżej ustawy, a wobec oskarżonych **A. S. i J. B. (1)** na podstawie art. 35 ust. 5 ustawy tej w zw. z art. 67 § 3 kk, orzekł nawiązki w kwotach po 500 (pięćset) złotych od każdego z oskarżonych na rzecz Stowarzyszenia Pogotowie dla (...) z/s w T. Pl. (...) lok. 6,

Wobec oskarżonego **W. K.** na podstawie art. 35 ust. 3 wspomnianej wyżej ustawy, a wobec oskarżonych **A. S. i J. B. (1)** na podstawie art. 35 ust. 5 ustawy tej w zw. z art. 45a kk orzekł przepadek zwierząt, wymienionych w pkt I, II i III aktu oskarżenia odebranych oskarżonym,

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. K. – K.A. w O. kwotę 826,56 (osiemset dwadzieścia sześć 56/100) złotych tytułem nieopłaconej obrony z urzędu udzielonej oskarżonego **W. K.** oraz wymierzył oskarżonym **A. S. i J. B. (1)** opłatę w kwocie po 100 (sto) złotych, a w pozostałej części zwolnił oskarżonych od kosztów postępowania, zaś oskarżonemu **W. K.** wymierzył opłatę w kwocie 50 (pięćdziesiąt) złotych oraz zasądził kwotę 826,56 (osiemset dwadzieścia sześć 56/100) zł na rzecz Skarbu Państwa tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania w pozostałej części zwolnił go od kosztów postępowania.

Apelacje od powyższego wyroku w części na niekorzyść oskarżonych **A. S. i J. B. (1)** wniósł Prokurator Prokuratury Rejonowej w Opocznie oraz na korzyść oskarżonego **W. K.** jego obrońca z urzędu.

Powołując się na przepis art. 438 pkt 1 kpk Prokurator zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 67 § 3 k.k. polegającą na orzeczeniu na podstawie tego przepisu nawiązek od oskarżonych A. S. i J. B. (1) w kwocie po 500 zł na rzecz Stowarzyszenia Pogotowie dla (...) z/s w T., przy braku spełnienia ku temu przesłanek warunkujących orzeczenie nawiązki o których mowa w art. 47 k.k.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie na podstawie art. 67 § 3 kk świadczenia pieniężnego w kwocie po 500 zł od A. S. i J. B. (1) i rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej, a w pozostałej części o utrzymanie wyroku w mocy.

Obrońca z urzędu oskarżonego W. K. na mocy art. 438 pkt 2 i 3 kpk zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 170§ 1 pkt 2 i 5 kpk poprzez zaniechanie inicjatywy dowodowej z urzędu i na wniosek stron, zmierzającej do wszechstronnego wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy a konkretnie: poprzez nieuwzględnienie wniosku obrońcy z dnia 24 listopada 2015 roku o przeprowadzenie dowodu z kserokopii szczepień trzech psów należących do oskarżonego z okresu od 2010 r do 2014 r. na okoliczność wykonywania prawidłowej opieki i dbałości przez oskarżonego o zwierzęta oraz artykułu opublikowanego na stronie internetowej programu telewizyjnego Interwencja z 23 maja 2014 r pt. „Pogotowie dla zwierząt łamie prawo?” na okoliczność bezprawnego dokonywania zaboru zwierząt przez oskarżyciela posiłkowego jako okoliczności wnioskowane w przedmiotowym dokumencie nie mają znaczenia dla postępowania dot. znęcania się nad zwierzętami, a także wniosku dowodowego z dnia 07 kwietnia 2016 r. o przesłuchanie świadków: B. N. i J. I. Weterynaryjnych biorących udział w kontrolach weterynaryjnych u oskarżonego na okoliczność stanu zwierząt i warunków w jakich były przetrzymywane, jako zmierzające do przedłużenia czasu trwania postępowania, co w konsekwencji doprowadziło do niedostatecznego wyjaśnienia okoliczności mających kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i miało niewątpliwy wpływ na treść orzeczenia poprzez uznanie, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona art. 35 ust. 1 a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (zwanej dalej: uoz);

- obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k., poprzez dokonaną w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę dowodów, polegającą na arbitralnym i pozbawionym uzasadnienia przyjęciu, że zebrane dowody wskazują, że oskarżony W. K. swoim zachowaniem wypełnił znamiona czynu zabronionego z art. 35 ust. 1 a uoz, choć prawidłowa analiza zebranych dowodów, a w szczególności wyjaśnień oskarżonego, zeznań świadków W. S., J. B. (2) oraz P. L. nie dają jednoznacznych podstaw do uznania sprawstwa oskarżonego, bowiem ogólny stan zwierząt był dobry, a warunki w jakich utrzymywane były zwierzęta nie zagrażały ich zdrowiu lub życiu, a więc nie wymagały natychmiastowego odebrania zwierząt właścicielowi, psy były zaszczepione, nakarmione, miały stały dostęp do wody oraz zapewnione schronienie przed zmiennymi warunkami atmosferycznymi, a oskarżony przez cały okres utrzymywania zwierząt kierował się chęcią niesienia im pomocy,

-błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na jego treść, polegający na dowolnym przyjęciu, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim znęcania się nad zwierzętami, kierując się w tym zakresie złą wolą i świadomością zadawanych im cierpień, w sytuacji gdy brak jest ku temu podstaw w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

W konkluzji wniósł o zmianę przedmiotowego wyroku poprzez uniewinnienie W. K. od zarzucanego mu czynu z art. 35 ust 1 a uoz, oraz przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu, albowiem nie zostały opłacone w części ani w całości; ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 19 lipca 2016 roku :

Sąd postanowił: załączyć do akt sprawy dokumenty złożone przez oskarżonego W. K. oraz wydrukowane kserokopie wizerunków posiadanych psów, bez zaliczania tych dokumentów w poczet materiału dowodowego,

Przewodniczący zamknął przewód sądowy i udzielił głosu stronom:

Prokurator popierał skargę apelacyjną Prokuratora Rejonowego w Opocznie i wnioski w niej zawarte.

Oskarżyciel posiłkowy wnosił o nieuwzględnienie obydwu skarg apelacyjnych i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Obrońca z urzędu oskarżonego W. K. popierał wniesioną skargę apelacyjną i wnioski w niej zawarte. Nadto wnosił o zasądzenie zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Oskarżony W. K. przyłączył się do skargi apelacyjnej swojego obrońcy z urzędu i wnioski w niej zawarte.

Obrońca z wyboru oskarżonej A. S. pozostawił apelację prokuratora do uznania Sądu w zakresie orzeczonej nawiązki, w pozostałej części zaś wnosi o utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Oskarżona A. S. przyłączyła się do stanowiska swojego obrońcy.

Prokurator nadto wnosił o nieuwzględnienie skargi apelacyjnej wywiezionej przez obrońcę z urzędu oskarżonego W. K..

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelację obrońcy oskarżonego W. K. i Prokuratora Rejonowego w Opocznie są zasadne w takim stopniu, że w wyniku ich uwzględnienia należało zmienić zaskarżony wyrok poprzez:

- uniewinnienie oskarżonego W. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu w punkcie I aktu oskarżenia;
- orzeczeniu wskazanych w punkcie 3. wyroku nawiązek w stosunku do oskarżonych A. S. i J. B. (1) na rzecz Funduszu Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej.

Bowiem zasługuje na uwzględnienie zarzut podniesiony w skardze apelacyjnej obrońcy oskarżonego W. K., iż poczynione przez Sąd I Instancji ustalenia faktyczne nie uprawniały do przyjęcia, że oskarżony W. K. działał z zamiarem bezpośrednim znęcania się nad zwierzętami, kierując się w tym zakresie złą wolą i świadomością zadawanych im cierpień.

Przechodząc do kwestii szczegółowych podnieść należy, że Sąd I Instancji nie zwrócił uwagi, że psy opisane w czynie zarzucanym oskarżonemu W. K. zostały przez niego przygarnięte, gdyż błąkały się w okolicy jego zamieszkania. Zatem już w chwili przygarnięcia przez oskarżonego przedmiotowe psy były zaniedbane i znajdowały się w złej kondycji ogólnej. Wynika to jednoznacznie z danych zawartych w opinii lekarsko-weterynaryjnej /k.22/, która miała dla Sądu I Instancji decydujące znaczenie przy rozstrzygnięciu przedmiotowej sprawy. Zatem stan przygarniętych przez oskarżonego psów nie wynikał z jego zachowań i cierpień zadawanych przedmiotowym zwierzętom.

Wreszcie Sąd I Instancji nie rozważył, jakie motywy i cele związane były działaniami oskarżonego, który przygarnął psy błąkające się w okolicy jego zamieszkania. Chodzi tu oczywiście o to, że celem działania oskarżonego była poprawa warunków egzystencji przygarniętych psów i stanu ich zdrowia. Bowiem z danych zawartych w uzasadnieniu decyzji Burmistrza O. z dnia 10 kwietnia 2015r. jednoznacznie wynika, że przedmiotowe psy były zaszczepione przeciw wściekliznie, miały stały dostęp do wody, posiadały wykonane przez oskarżonego budy chroniące ich przed zimnem, wiatrem, upałem i opadami atmosferycznymi. Tym bardziej, że wynika to z kontroli Powiatowego Inspektora Weterynarii w O., przeprowadzonej w dniu 19 listopada 2014r. na posesji oskarżonego W. K., która nie stwierdziła zaniedbań psów przez właściciela, które to zaniedbania wskazywałyby, że dalsze pozostawienie psów zagrażałoby ich życiu i zdrowiu /k.242, 442/. Do takiego wniosku i takiego przekonania wiodą również między innymi zeznania świadków W. S. i J. B. (2), które Sąd I Instancji uznał za wiarygodne /k.379-ostatni akapit od góry/.

Zatem w świetle przytoczonej przez Sąd I Instancji oceny prawno-karnej czynu z art. 35 ust.1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt, w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku /k.380/ brak jest podstaw do przyjęcia, że oskarżony W. K. działał z zamiarem bezpośrednim znęcania się nad przedmiotowymi psami, kierując się złą wolą i świadomością zadawanych im cierpień. Tym bardziej, że zachodzi rozbieżność między opisem czynu zarzucanego oskarżonemu W. K. /k.360/, a poczynionymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ustaleniami faktycznymi /k.378/. Bowiem z treści zarzutu wynika między innymi, że przedmiotowe psy były trzymane „bez dostępu do pożywienia i wody” /k.360/. Natomiast z poczynionych ustaleń faktycznych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku /k.378/ okoliczności te nie wynikają. Tym bardziej, że z wyjaśnienia oskarżonego W. K. i danych z kontroli przeprowadzonej przez Powiatowego Inspektora Weterynarii w O. w dniu 19 listopada 2014r. (a więc w dniu objętym zarzutem) wynika jednoznacznie, że przedmiotowe psy miały stały dostęp do wody i pożywienia.

Natomiast kwestia, czy przedmiotowe psy były utrzymywane w niewłaściwych warunkach bytowania i czy konieczne było wdrażanie leczenia jest kwestią oceną. Inna bowiem ocena zarzutu jest w opinii lekarsko-weterynaryjnej z k.22, którą kierował się Sąd I Instancji, a inna w przywoływanej kontroli Powiatowego Inspektora Weterynarii w O. z dnia 19 listopada 2014r. (k 242, 442)

Nie kwestionując prawa Sądu I Instancji do wyboru oceny, wskazać należy, że w realiach przedmiotowej sprawy - uprawniałaby ona ewentualnie do uznania, że działania oskarżonego W. K. podejmowane w celu poprawy warunków egzystencji i wdrażania leczenia przysparzonych psów nie były wystarczające. Zatem można by było ewentualnie mówić o niedbalstwie ze strony oskarżonego W. K.. Natomiast w żadnym wypadku zaprezentowany w sprawie materiał dowodowy nie uprawniał Sądu I Instancji do przypisania oskarżonemu W. K., że działał z zamiarem bezpośrednim znęcania się nad przedmiotowymi psami, kierując się w tym zakresie złą wolą i świadomością zadawanych im cierpień.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i uniewinnił oskarżonego W. K. od zarzucanego mu czynu w punkcie I aktu oskarżenia, a kosztami procesu w tej części obciążył Skarb Państwa.

Mając na uwadze nakład pracy obrońcy z urzędu oskarżonego W. K., Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na jego rzecz kwotę 516,60 złotych.

W zakresie zarzutu obrazy przepisów prawa materialnego tj. art. 438 pkt 1 kpk słusznie wskazał skarżący, iż przesłanki orzeczenia nawiązki oraz podmioty na rzecz jakich może ona być orzeczono określone są w art. 47 § 1 i 2 k.k. W przedmiotowej zaś sprawie Sąd meriti zastosował ustawę o ochronie zwierząt. W treści przepisu art. 47 zostały wskazane de facto trzy grupy przestępstw, za których popełnienie możliwe jest orzeczenie nawiązki. Pierwszą grupę stanowią przestępstwa rodzajowo określone w § 1. Są to umyślne przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu, jak również inne przestępstwa umyślne, którego skutkiem jest śmierć, ciężki uszczerbek na zdrowiu, naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia (np. art. 162, 280 § 2 k.k.). Drugą grupę stanowią enumeratywnie wskazane typy przestępstw, tj. z art. 173 k.k., art. 174 k.k., art. 177 k.k. oraz art. 355 k.k., przy czym orzeczenie nawiązki warunkowane jest popełnieniem przez sprawcę tych przestępstw w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego bądź też zbiegnięciem sprawcy z miejsca wypadku. Trzecią grupę stanowią przestępstwa przeciwko środowisku, także nieumyślne (rozdział XXII kodeksu karnego - 181-188 k.k.). Nawiązka nie jest orzekana na rzecz pokrzywdzonego, ale na rzecz wskazanych w art. 47 podmiotów - jak: Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (w przypadku skazania za przestępstwa określone w § 1) oraz Narody Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, o którym mowa w art. 400 p.o.ś. Z uwagi na fakt, iż oskarżonym nie został przypisany żaden z czynów wymienionych w art. 47 k.k., brak jest zatem podstaw do orzeczenia nawiązki Co prawda art. 35 ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt daje podstawę, w razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1, 1a lub 2, do orzeczenia nawiązki w wysokości od 500 zł do 100.000 zł na cel związany z ochroną zwierząt, wskazany przez Sąd, jednakże możliwe to jest tylko w przypadku skazania oskarżonego, co w tym przypadku nie miało miejsca. Dlatego też Sąd odwoławczy orzeczone w punkcie 3 zaskarżonego wyroku nawiązki w stosunku do oskarżonych A. S. i J. B. (1) orzekł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej, gdyż bezpodstawnie zostały orzeczone na rzecz Stowarzyszenia Pogotowie dla (...) z/s w T..

SSA w SO Stanisław Tomasiak